

© Scenă din Omul care aduce ploaia de Richard Nash la „Nottara“ (regia: Tudor Mărăscu)

SENTIMENTALISM DELICAT

OMUL CARE ADUCE PLOAIA DE Richard Nash. Traducerea: Mircea Alexandrescu, Beatrice Staiuc ● TEATRUL „NOTTARA“ ● Data reprezentăției: 23 noiembrie 1996 ● Regia: Tudor Mărăscu ● Decorurile și costumele: Sică Ruscescu ● Ilustrația muzicală: Tatiana Stoenescu ● Distribuția: Catrinel Dumitrescu (Lizzie), Valeriu Popescu (Starbuck), Ion Siminie (H. C. Curry), Valeriu Preda (Noah), Emil Hossu (File), Valentin Teodosiu (Șeriful), Cezar Boghină (Jimmy).

E oarecum bizar (dacă nu o fi fost cumva o problemă legată de drepturile de autor) că această piesă nu s-a bucurat în România de o carieră asemănătoare cu a celor „doi de pe un balansoar“ (nu-mi aduc aminte de alte versiuni care să fi urmat ediției princeps, semnată în '57 de Liviu Ciulei la, pe atunci, Teatrul Municipal). Textul nu cere nimănui geniu, nici autorilor spectacolului, nici publicului, dar e foarte plăcut și bogat în oferte actricești. Nu știu nimic despre cariera ulterioară a lui Richard Nash; îndemânarea în construcție și caracterizare, abilitatea de a introduce firul poetic în țesătura realistă a conflictului nu s-a mai exprimat în texte care să fi ajuns până la noi. La 40 de ani de la premiera ei românească, piesa a căpătat un ușor

aer vetust, ceva dintr-un document al istoriei moravurilor. America profundă a tradițiilor puritane își dezvăluie farmecul și limitele: în piesă ea este învinsă de un șarlatan visător, un delincvent romantic. În viață, ea s-a retras în fața revoluției provocate de mijloacele contraceptive și de grupurile feministe și se pregătește să contraatace referindu-se la SIDA și la victoria conservatorilor în Congres. Nici un autor american n-ar mai putea construi astăzi un conflict între frați în care celui „dezământat“ i se reproșează – la propriu – că s-a sărutat pe bancheta din spate a automobilului cu o fată generoasă cu sărutările.

Dar, dincolo de evoluția moralității publice, există în această piesă un sentiment durabil în tristețea fetei care trece de pragul fatal fără ca nimeni s-o fi iubit; în neîndemânarea bărbaților de a-și exprima trăirile există o distanță ironică față de tot ceea ce riscă să devină prea grav.

Acestor resurse li s-a adresat regizorul Tudor Mărăscu, construind un spectacol delicat, care nu iese din pagina textului, atent la nuanțele ce alcătuiesc personajele „dintr-o bucată“, la progresia invizibilă a conflictului. Stăpân pe mijloacele sale tocmai atunci când ele nu trebuie să sară în ochi, Mărăscu este ezitant în momentul de răscruce al piesei: scena dintre Starbuck, omul care aduce

ploaia, fertilitatea, adierea proaspătă a vieții, și fata „aproape“ bătrână. Împarte această rată la săritura în înălțime cu autorul decorului, care localizează întâlnirea într-un spațiu meschin, și cu interpretul rolului Starbuck, Valeriu Popescu. Bolovănos, nepreocupat de comunicarea cu partenerul, interpretul își plimbă statura prin scenă, oarecum indiferent la agitația din jur. Catrinel Dumitrescu încearcă să compenseze această absență prin propria prestație, și ca întotdeauna tentația de a face prea mult se soldează cu mai puțin. În scenele de familie își regăsește intonația justă, iar relația cu File (Emil Hossu) capătă o pregnanță deosebită tocmai prin ceea ce se bănuiește dincolo de ceea ce se spune. Matur și echilibrat, Emil Hossu trasează atent limitele sincerității personajului. Tatăl – Ion Siminie și cei doi fii – Valeriu Preda și Cezar Boghină joacă bine ambiguitatea situațiilor, pe mucea dintre reproducerea realității și recrearea unei alte realități. Nemulțumit cu o apariție strict episodică, Valentin Teodosiu depășește conturul necesar unei corecte receptări a personajului.

Spectacolul de la „Nottara“ prilejuiește un plăcut drum către teatru și constatarea că omul care aduce ploaia nu poate fi înlocuit prin irigații.

■ MAGDALENA BOIANGIU